

Tilannekatsaus

Yhdessä kohti sosiaalihuollon Kanta-
palveluita ja tiedon hyödyntämistä

09.12.2019

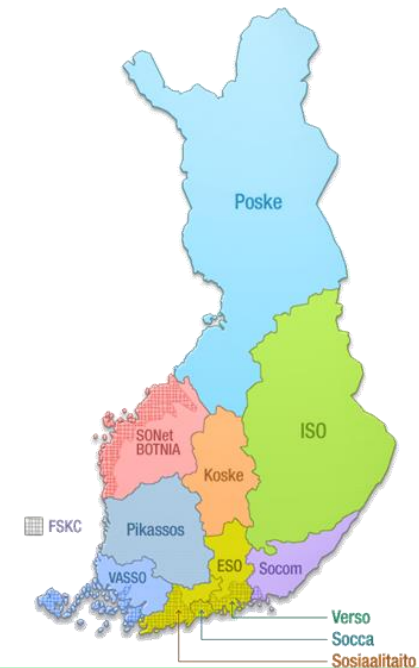
Päivi Niiranen, aluekoordinaattori

Kansa-koulu II-hanke, SONetBOTNIA

Kansa-koulu II -hanke

- Kansa-koulu II -hanke tukee määrämuotoisen kirjaamisen toimeenpanoa sosiaalialalla
- Hanke toteutetaan ajalla 1.1.2018 – 31.12.2019
 - Hanketta hallinnoi Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Socom
 - Hankkeen asiantuntijat toimivat Sosiaalialan osaamiskeskuksissa
- Keskeisin toimijaverkosto:
 - Sosiaalialan osaamiskeskusverkosto
 - Kunnat, kuntayhtymät, maakunnat
 - Hyvinvointialan liitto
 - Sosnet-verkosto
 - AMK-verkosto
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos on hankkeen valtionapuviranomainen
- <http://www.socom.fi/kansa-koulu/>

Hankkeen tuotoksina

- sosiaalihuollon palvelutehtäväluokitus on käytössä julkisen sosiaalihuollon palvelun järjestäjänä toimivissa organisaatioissa
- sosiaalihuollon organisaatioiden palveluprosessien kuvaukset on yhtenäistetty kansallisten prosessikuvausten mukaisesti
- sosiaalihuollon asiakastietomallin mukaiset asiakasasiakirjojen sisällöt on otettu käyttöön asiakastietojärjestelmissä toteutussuunnitelmassa tarkemmin määritellysti
- sosiaalipalveluja tuottavissa julkisen hallinnon organisaatioissa on määrämuotoiseen kirjaamiseen ja kansalliseen asiakastietomallin käyttöönottoon perehdytettyjä ammattihenkilöitä, jotka vastaavat henkilöstön kirjaamisvalmennuksesta omissa organisaatioissaan
- sosiaalihuollon henkilöstöllä on käytössään valmennus- ja perehdytysmateriaalia asiakasasiakirjalain vaatimuksista ja määrämuotoisesta kirjaamisesta
- sosiaalihuollon henkilöstölle on järjestetty kirjaamisvalmennusta hankkeessa mukana olleissa sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioissa sekä koulutusorganisaatioissa, henkilöstön kirjaamisosaaminen on vahvistunut

Avainasemassa kirjaamisosaaminen

- Kansa-koulu II -hankkeen tavoitetilana on, että koko Suomessa on yhteneväiset menettelytavat kirjatessa sosiaalihuollon asiakastietoa
- Mitä on saatu aikaan?
 - Kattava valmennusmateriaali määrämuotoisesta kirjaamisesta
 - Valmennuskokonaisuudet, joiden avulla osaamista on viety organisaatioihin
 - Nykytilan kartoituksen työkalu
 - Kirjaamisvalmentajaverkostot

Kirjaamisvalmennusmateriaali

- Kirjaamisvalmennuksissa pureudutaan sosiaalihuollon määrämuotoiseen kirjaamiseen eri teemojen näkökulmasta
 - Asiakkaan osallisuus kirjaamisessa
 - Eettisesti kestävä kirjaaminen
 - Tietosuoja ja tietoturvan toteutuminen kirjaamisessa
 - Kanta-palveluiden käyttöönotto
 - Määrämuotoiset asiakasasiakirjat
 - Lainsäädäntö (mm. asiakasasiakirjalaki)
 - Sosmeta.fi -verkkopalvelu
 - Sosiaalipalvelujen luokitus
 - Sosiaalihuollon asiakastietomalli
 - Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto
 - Kirjaaminen sote-rajapinnalla

Kirjaamisvalmennusmateriaali

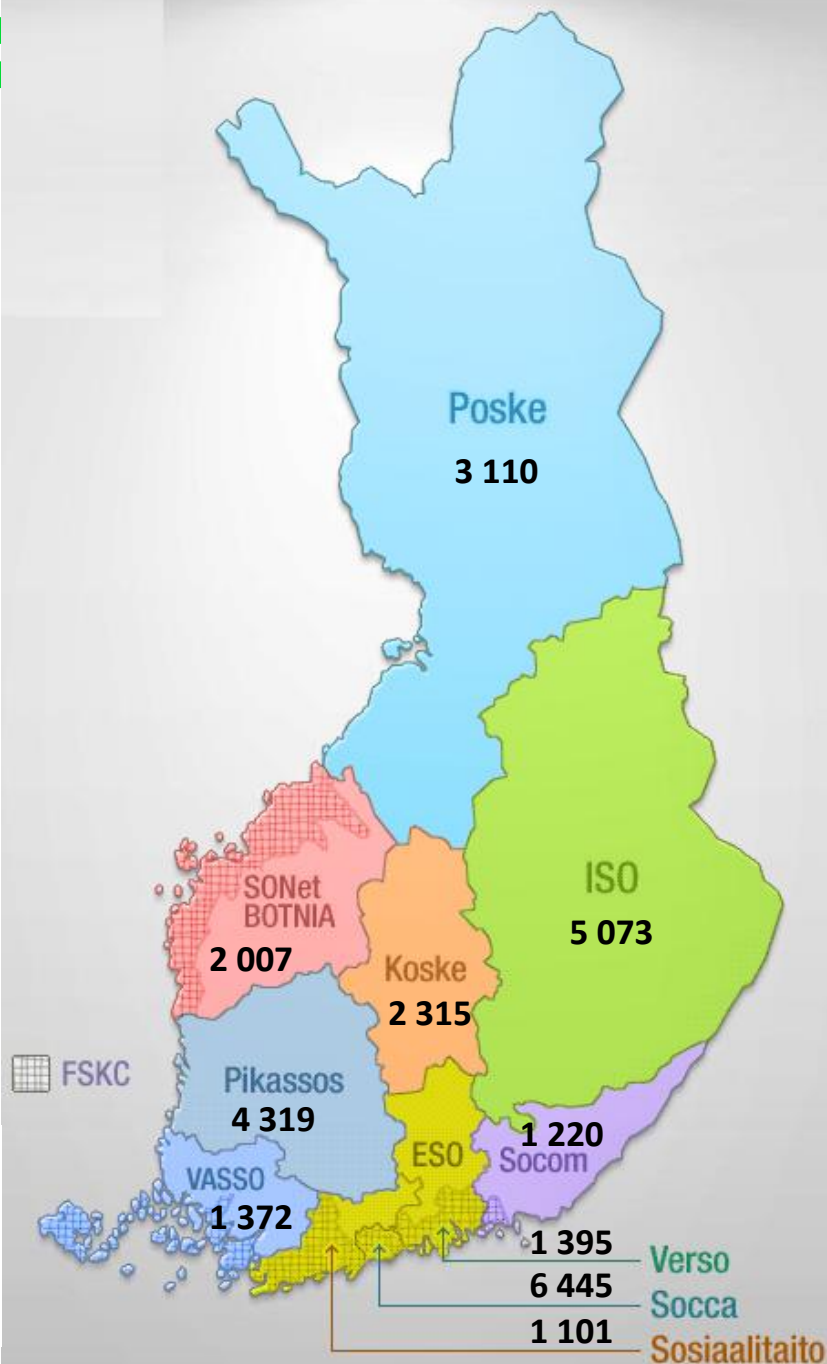
- Kirjaamisvalmennusmateriaalia päivitettiin koko Kansa-koulu hankkeiden aikana (vuosina 2015 – 2019)
- Materiaalin ajantasaisuus on välttämättömyys kirjaamisosaamisen kehittymiselle. Sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittäminen, uudet määräykset ja uudistuva lainsäädäntö lisäsivät painetta materiaalin päivittämiseen
- Kirjaamisvalmennusmateriaali onkin kehuttu mm. aarrearkuksi
- Kirjaamisvalmennusmateriaali on mm. kirjaamisvalmentajien käytössä myös hankkeen jälkeen

Sisältö/keskeiset tulokset

- Nykytilan kartoituksen työkalu, päivitetty 4.12.2019, kyselytunteja on pidetty toukokuusta 2017 alkaen yhteensä 26 kertaa, osallistunut 132 henkilöä
- Kirjaamisvalmentajat julkisella sektorilla: 64 ryhmää, 1 739 osallistujaa, 28 357 organisaatioiden valmentamaa sosiaalihuollon ammattilaista
- Kirjaamisvalmentajat yksityisellä sektorilla: 13 ryhmää, 494 osallistujaa, 3 361 organisaatioiden valmentamaa sosiaalihuollon ammattilaista
- Kirjaamisvalmentajat koulutusorganisaatioissa: 21 koulutusorganisaatiota, 4 ryhmää, 72 kirjaamisvalmentajaa. Opetusvideoiden tuottaminen opetuskäyttöön
- Tietopakettit sote-esimiehille: Kirjaamisvalmennuksen tietopaketit live- ja etätilaisuuksina, Webinaari ”Kirjaamisvalmennuksen tietopaketti sote-esimiehille”, kyselytunnit webinaarin tueksi, yhteensä tilaisuuksiin osallistui 436 sote-esimiestä

Sisältö/keskeiset tulokset

- Tietopaketit sosiaalihuollossa toimiville asiakirjahallinnon asiantuntijoille ja asiakastietojen käsittelyyn käytettävien tietojärjestelmien pääkäyttäjille: Asiakirjahallinnon asiantuntijoille ja arkistinhoitajille on pidetty 7 tietopakettia, yhteensä 218 osallistujaa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjille on pidetty 9 tietopakettia, yhteensä 284 osallistujaa
- Syventävä kirjaamisvalmennus: Syventävän kirjaamisvalmennuksen pilotti toteutettiin Kanta-palvelujen käyttöönoton 2. vaiheen toiminnallisuuksiin liittyen Syventävän kirjaamisvalmennuksen sisältönä on asiayhteys ja sen todentaminen, yhteinen asia, asiakkuus ja asia sosiaalihuollossa
- Ruotsinkielinen toteutus: 3 ryhmää, 73 osallistujaa. Ruotsinkielinen ajantasainen materiaali
- Kirjaamisvalmentajaverkostot: 22 verkostoa, joista 18 toimii maakunnallisesti. Verkostotapaamisissa valtakunnallinen THL:n tuottama sisältö & alueellinen Kansa-koulu II -hankkeen aluekoordinaattoreiden tuottama sisältö

Kirjaamisvalmentajien
kouluttamat sote-
ammattilaiset julkisella
sektorilla
osaamiskeskusalueittain

Paljon opittavaa

- Kirjaamista uudistettava monin tavoin
 - Kaikkien on tunnettava uudet kirjaamiskäytännöt, sosiaalihuollon palvelutehtävät, sosiaalipalvelut sekä palveluprosessit ja kyettävä liittämään asiakasasiakirja oikeaan kontekstiin
 - Kaikkien on osattava asian- ja asiakkuudenhallinta
 - Työntekijälle on määriteltävä käyttöoikeudet THL:n määräyksen mukaisesti
 - Työntekijän on arkistoitava asiakasasiakirja Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon heti, kun se on valmis
- Kirjaamisvalmentajia tarvitaan Kanta-palvelujen käyttöönottoihin valmistautumisessa ja valmentautumisessa
 - ➔ Kansa-koulu II -hanke oli tukemassa uudenlaisten asioiden oppimista ja viemässä muutoksia käytäntöön

Tiedolla johtaminen sosiaalihuollossa

- Kanta-palveluiden ja sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöönotto on yksi tärkeimmistä askeleista kohti yhtenäistä sosiaalihuollon toteuttamista.
- Kirjaamisosaamisen kehittäminen yhtenäiseksi on edellytys sille, että saamme vertailukelpoista ja yhdenvertaista tietoa sosiaalihuollosta päätöksenteon tueksi.
- Niin kauan kuin asiakastiedon kirjaaminen ei ole laadukasta, ei sosiaalihuollossa ole perustaa luotettavalle tiedolla johtamiselle.

Tukea tarvitaan myös tulevaisuudessa

- Julkisella sektorilla kirjaamiskoulutusta on saanut 35 % sosiaalihuollon henkilöstöstä.
 - Kirjaamisvalmentajia tarvitaan Kanta-palvelujen käyttöönottoihin valmistautumisessa ja valmentautumisessa
- Hankkeen yksityiselle sektorille suunnatut valmennusryhmät täyttyivät hetkessä
 - Yksityisellä sektorilla kirjaamiskoulutusta on saanut 5 % henkilöstöstä
 - Yli 170 organisaatiota on jättänyt yhteystietonsa odottaen uusia kirjaamisvalmennuksia
- Koulutusorganisaatioita oli mukana 21
 - ➔ Vastavalmistuneiden ammattilaisten on myös hallittava määrämuotoinen kirjaaminen.
 - ➔ Erityisesti huomioitava toisen asteen koulutusorganisaatiot, valmistuvat ammattilaiset sijoittuvat suurelta osin rajapintapalveluihin

Tukea tarvitaan myös tulevaisuudessa

- Sosiaalihuollon tiedonhallinnan nopean kehittämisen, uudistuvan lainsäädännön ja uusien määräysten vuoksi kirjaamisvalmennusmateriaalia on päivitettävä myös jatkossa
- Kirjaamisvalmentajia on tuettava työssään, sillä he ovat avainasemassa kirjaamisosaamisen levittämisessä arjen työhön. Kirjaamisvalmentajaverkostojen koordinointi?
- Kirjaamisesta sote-rajapinnalla ei ole kattavaa ohjeistusta. Sote-rajapinnalla käytössä paljon potilastietojärjestelmiä
 - ei tuoteta tarpeeksi sosiaalihuollon asiakastietoa, jolloin ei ole tarpeeksi tietoa päätösten tueksi
- Kanta-palveluiden uudet toiminnallisuudet tuovat lisää koulutuksen tarvetta kentälle

Sosiaalihuollon asiakastiedon kirjaamisen kehittämisellä vahva yhteys

- Tietojohtamiseen
- Laatuun
- Vaikuttavuuteen ja sen todentamiseen
- Tutkimukseen
- Asiakkaan osallisuuteen
- Sosiaalihuollon digitalisointiin
- Asiakkaan palvelut, sähköiset asiointimahdollisuudet,
- Työntekijän ”työkalupakki”
 - Esim. tulevaisuudessa työntekijällä olisi mahdollisuus saada asiakkaan/asiakastietojen pohjalta ehdotuksia vaikuttavista työskentelymenetelmistä (hyvät käytännöt koottuna) tai toimintakykymittareista jne. vrt. th hoitosuositukset

Kiitos!